

Norra Mellansverige
Program för Europeiska regionala
utvecklingsfonden 2021-2027

Dialogmöte partnerskapet 20201104

Agenda – Varmt välkomna!

Dialogmöte den 4 november 2020 kl. 09:00-11:00

08:50	Uppkoppling och teknikcheck	09.40	Det här vill vi göra i programmet: Förslag & Dialog: Ett grönare och mer koldioxidsnålt Norra Mellansverige (PO2) <i>Thomas Högman, Skrivargruppen</i>
09:00	Välkommen <i>Ann Christin Gagge, koordinator Norra Mellansverige</i>	10.10	Paus
09:05	Inspel & åtgärder <i>Helene Vogelmann och Thomas Högman, skrivargruppen</i>	10.15	Det här vill vi göra i programmet, forts: Förslag & Dialog: Ett smartare Norra Mellansverige (PO1) <i>Åsa Ängsback och Helene Vogelmann, Skrivargruppen</i>
09:20	Jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering <i>Lina Andersson, skrivargruppen</i>	10.45	Resultat & uppföljning <i>Lina Andersson, Skrivargruppen</i>
09.30	Utgångspunkter: programstruktur och budget <i>Ann Christin Gagge, koordinator Norra Mellansverige</i>	10.55	Avslutning – processen framåt <i>Ann Christin Gagge, koordinator Norra Mellansverige</i>

Inspel och åtgärder

Inspel	Perspektiv sammanfattade	Åtgärd
<p>Uppstartsmöte: 10 juni Chat sparad från Teams: 10 juni 124 deltagande</p>	<p>Information om ramar, förordningar och instruktioner samt organisation NMS dvs. erbjudandet till regionerna ERUF 2021-2027 PO1 + PO2</p>	<p>Partnerskapen kopplat till RUS NMS tematiska expertgrupper Koordinator och skrivargrupp Teams digital plattform Tre synkade hemsidor som informationsplats</p>
<p>Utkast 1.0: 8 juli – 25 augusti Antal: 24 skriftliga inspel Chat sparad från Teams: 9 september 112 deltagande</p>	<p>Tjänsteinnovation Social innovation & idéburen sektor Kommuners roller Lärosätens roll Jämställdhet</p>	<p>Efter dialogmötet och peer review Tillväxtverket den 30 september arbetade skrivargruppen in de flesta synpunkterna från dialogmötet och Tillväxtverket</p>
<p>Utkast 2.1: 1 oktober – 16 oktober Antal: 10 skriftliga inspel och 13 enkätsvar Chat sparad från Teams: 8 oktober 97 deltagande</p>	<p>Stad och Land Elitistiskt – innovation Smart specialisering + RUS'ar Fikonspråk Besöksnäring och Livsmedelsindustrin + RUS'ar PO2 – klimatsmart + CO2 (2.1)</p>	<p>Breddning av innovationsbegreppet har skett, smart specialisering i prioriterade områden NMS kvarstår - krav EU. Arbeta återstår att förklara "fikonspråk" i möjligaste mån. Programmet tillåter branschbredd. Land & stad beskrivs.</p>
<p>Utkast 3.0: 29 oktober – 4 november Antal: 2 pågår fortfarande Chat från Teams: 4 november</p>		<p>Tillväxtverket kommer att ge kommentarer och stöd bl.a. beträffande indikatorer.</p>

Jämställdhet, inkludering och icke-diskriminering

Lärdomar från tidigare programperiod

- Överlag har arbetet med hållbarhetsaspekterna varit svagt i NMS särskilt gällande mångfald men även jämställdhet
- Blir ofta ett tillägg i efterhand istället för att komma in redan på planeringsnivå
- Hur ska aspekterna användas för att uppnå programmets mål, projektens mål?
- Jämställdhet, inkludering & icke – diskriminering ges sällan en strategisk roll i projektgenomförande
- Saknas tydliga beskrivningar om hur perspektiven ska integreras

ERUF 2021-2027

- Förändringslogik - hur ska perspektiven integreras, vilka förändringar förväntar man sig
- Fungera som hävstång för utveckling – hur skapa ökad kraft och effektivitet i utvecklingsarbetet
- Tydlig plan för konkreta insatser och åtgärder - hur projektet kan integrera och följa upp arbetet med mångfald och jämställdhet,
- Ha en strategisk roll i genomförandet
- Förstudier – för att säkerställa väl förankrade projekt med en tydlig projektlogik där perspektiven arbetats in

Utgångspunkter: programstruktur och budget

Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)

Vårt programområde är Norra Mellansverige och innefattar Dalarnas, Gävleborgs och Värmlands län.

Programmet ska syfta till att hålla ihop EU och Sverige, stödja utvecklingskraft, näringslivets konkurrenskraft och sysselsättning i både städer och landsbygder. Det ska bidra till omställningen till en hållbar regional utveckling. Programmet ska utgå från regionala och lokala förutsättningar och ta utgångspunkt i de regionala utvecklingsstrategierna.

Programmet ska tas fram i ett brett partnerskap, inom ramen för redan befintliga samarbeten i länen. Arbetet ska vara transparent och ta till vara en bred kompetens inom olika sakområden.

Utgångspunkter för ERUF Norra Mellansverige

- **hållbarhet i fokus** (ekonomisk, social och miljömässig)
- **utmaningsdrivet** (Industrins transformation och diversifiering av ekonomin, hållbart arbetsliv, välfärd och samhällsservice, samt cirkulär, biobaserad koldioxidsnål ekonomi)
- **förändringsdrivet** (interventionslogiken)
- **smart specialisering** (som metod för att genom kraftsamling i 16 regionala styrkeområden lösa samhällsutmaningar och bidra till hållbar utveckling och tillväxt)
- **inkludering av partnerskapet** (samma som i RUS)

Styrning och programstruktur

- Det formella innehållet i programmet är styrt av **EU-kommissionens förordning och programmets mall**, samt av **instruktionen från Regeringen**. Detta finns utförligt beskrivet i ”Stöd och instruktion för operativa program”, en handledning framtagen av **Tillväxtverket**.
- Programmet har en logisk uppbyggnad och är indelat i åtta kapitel. **Regionerna ansvarar för kapitel 1, kapitel 2 (ej 2 B), kapitel 3 (avsnitt 3.2), kapitel 4 (tematiska nödvändiga villkor) samt kapitel 6**. Övriga delar i programmet tas fram nationellt och är ännu inte klara.
- Programmets inriktning återfinns i kapitel 1 och 2 med tillhörande tabeller. Budgetfördelningen framgår av tabell 1 T i kapitel 2.

Budget 2021-2027

- ERUF Norra Mellansverige 2021-2027: ca 1,2 miljarder SEK (preliminär)
- **Förhandlingen om EU:s långtidsbudget är ännu inte klar!**
- **EU finansierar 60 %, nationell medfinansiering 40 %**
  - Nästa programperiod föreslås "mer utvecklade länder" (exv. Sverige) få 40 % från EU.
  - Norra Mellansverige uppfyller kriterier för "övergångsregion" (lägre BRP än snittet i EU) och får därför 60 % från EU.
- **70 % till näringsliv och innovation (PO 1)**
- **30 % till klimatet (PO 2)**

Ett grönare och mer koldioxidsnålt Norra Mellansverige (PO2)

Det här vill vi göra i PO2

Direktstöd till små och medelstora företag - Holistisk omställning.

Nischade företag och näringslivet i allmänhet. Både tillgång och efterfrågan. Stöd till att realisera både nya affärsidéer och ställa om redan existerande. Både i form av rådgivning och coachning men också direkt företagsstöd.

Innovation -> PO1

Utveckling av stödstruktur

Gemensamt kunskapsbyggande.

Strukturer för sammankoppling av värdekedjor och kunskapsspridning.

~~Uppbyggnad av miljöer/infrastruktur~~

Testbäddar. Finansiering för att använda och även bygga upp -> PO1

Bruttolista

- 2.1 Främja energieffektivitet -> 2.6 Cirkulär ekonomi
- 2.2 Främja förnybar energi -> 2.6 Cirkulär ekonomi
- **2.3 Smarta energisystem**
- ~~2.4 Klimatanpassning~~
- 2.5 Vattenanvändning -> 2.6 Cirkulär ekonomi
- **2.6 Cirkulär ekonomi**
- ~~2.7 Grön infrastruktur i städer~~
- 2.8 Intermodal mobilitet -> 2.6 Cirkulär ekonomi

PO 2.3 Utveckla smarta energisystem, smarta nät och smart lagring på lokal nivå – Utveckling av stödstrukturer

<i>Exempel på insatser för utveckling av stödstrukturer</i>	Effekter kort sikt	Effekter medellång sikt
<ul style="list-style-type: none"> - Insatser för att kartlägga förutsättningar för smarta el- och energisystem, inklusive effektstyrning, lagring och lokala nät. - Insatser för att stötta uppbyggnad och underhållande av företagsnätverk och kluster som kan sätta in idébärare i ett regionalt och europeiskt sammanhang med relevanta kontakter för att realisera affärsidéer och bygga värdekedjor	<i>Stärkt kapacitet och ökad förmåga i stödstrukturer att bygga och tillgodogöra sig gemensam kunskap kring smarta el- och energisystem. Att koppla samman olika aktörer som kan ingå i nya värdekedjor och affärsmodeller för energihandel inklusive kooperativ. Stärkt kunskap om förutsättningar för att investera i, och implementera smarta el- och energisystem i Norra Mellansverige.</i>	Stödstrukturer har underlättat för aktörer i regionen, inklusive små- och medelstora företag att både producera[?] sin egen energi och använda den smartare. Nya affärsrelationer har uppstått. Kunskapsnoder och plattformar för ökad interaktion mellan leverantörer och kunder har etablerats. Stödstruktur har också underlättat för exporterande företag att sälja systemlösningar för smarta lokala nät.

PO 2.3 Utveckla smarta energisystem, smarta nät och smart lagring på lokal nivå – Insatser för små- och medelstora företag

<i>Exempel på direkta insatser till små- och medelstora företag.</i>	Effekter kort sikt	Effekter medellång sikt
<ul style="list-style-type: none"> - Insatser för att kartlägga investeringsmöjligheter eller investeringsbehov i smarta el- och energisystem, inklusive effektstyrning, lagring och lokala nät, inklusive mikronät. - Insatser för tjänsteutveckling. - Rådgivning och affärsutvecklingsstöd	<p><i>Stärkt kapacitet och ökad förmåga i små och medelstora företag att utveckla affärsmodeller, inklusive nya tjänster kring smarta energisystem.</i></p> <p><i>Stärkt intresse för smarta el- och energisystem överlag.</i></p>	<p>Små- och medelstora företag i Norra Mellansverige har stärkt sin konkurrenskraft och ökat lönsamheten genom utvecklande av, investeringar i, och användandet av smarta el- och energisystem.</p> <p>Efterfrågan på produkter och tjänster som tillhandahåller smarta el- och energisystem har ökat.</p>

PO 2.6 Främja övergången till en cirkulär ekonomi – Utveckling av stödstrukturer

<i>Exempel på utveckling av stödstrukturer</i>	Effekter kort sikt	Effekter medellång sikt
<p>047 Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag</p> <ul style="list-style-type: none"> •Potentialstudier och strategier för cirkulära flöden och kretslopp där förnybara resurser, avfall och restprodukter från en process blir en värdefull insatsvara i en annan process. •Stöd för att skapa effektivare och miljövänligare produktions och konsumtionsprocesser. •Råd och stöd för att skapa energieffektivare och miljövänligare transporter samt logistikkedjor.	<p>Ökad kunskap om möjligheter i Norra Mellansverige till cirkulära flöden och resurseffektivare produktionsprocesser. Att koppla samman olika aktörer som kan ingå i nya cirkulära värdekedjor som bättre tar tillvara på restprodukter och skapar en marknad och underlättar cirkulära affärsmodeller.</p> <p>Stärkt kunskap om förutsättningar för att investera i, och implementera cirkulära flöden i Norra Mellansverige.</p>	<p>Kunskapsplattformar i Norra Mellansverige har en ökad kunskap om cirkulär ekonomi och fungerar som noder för att sprida denna kunskap.</p> <p>Marknad för restprodukter växer fram.</p> <p>Biobaserade produkter och tjänster ersätter fossila råvaror och stärker företagens möjligheter att göra hållbara affärer och därmed den regionala ekonomin i Norra Mellansverige.</p>

PO 2.6 Främja övergången till en cirkulär ekonomi – Insatser för små- och medelstora företag

<i>Direkta insatser till små- och medelstora företag.</i>	Effekter kort sikt	Effekter medellång sikt
<p>047 Stöd till miljövänliga produktionsprocesser och resurseffektivitet i små och medelstora företag.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stöd för tillvaratagande och omvandling av avfall och restprodukter till råvara för nya produktionsprocesser. • Stöd för att skapa effektivare och miljövänligare produktions- och konsumtionsprocesser • Stöd för att skapa energieffektivare och miljövänligare transporter samt logistikkedjor. • Ramprojekt för företagsstöd.	<p>Företagen stärker sin kunskap och förmåga att utveckla nya affärer och ställa om befintliga affärer till hållbara miljövänliga och förnybara cirkulära affärsmodeller och resursflöden.</p> <p>Företagen får ekonomiska incitament till att ställa om.</p>	<p>Företagen ställer om till miljövänliga, förnybara cirkulära affärsmodeller och resursflöden.</p> <p>Konkurrenskraftigare och miljövänligare transporter</p> <p>Cirkulära biobaserade affärsidéer realiseras.</p>

Ett smartare Norra Mellansverige (PO1)

PO 1.1 Förbättra forsknings- och innovationskapacitet och användningen av avancerad teknik

Intervention	Effekter kort sikt	Effekter medellång sikt
<p>20 Innovationsprocesser i små och medelstora företag</p> <p><i>Direkta insatser för smf:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Förstudier -Insatser för tillämpad forskning och innovation med syfte att ta fram nya processer, produkter, tjänster och forskningsresultat -Insatser som främjar korsbefruktning av olika områden, (smart diversifiering) utifrån identifierade samhällsutmaningar - Insatser som stärker entreprenörskap och kommersialisering av hållbara innovationer - Stöd för internationalisering, till exempel genom att underlätta deltagande i europeiska partnerskap via t ex innovationsplattformar samt forsknings- och innovationsnätverk	<p><i>Små och medelstora företag inom Norra Mellansveriges smarta specialiseringar har genom ökad tillgång till forskning, innovation och ökat internationellt utbyte höjt kunskapsnivån och stärkt förutsättningarna för ökat entreprenörskap och kommersialisering av innovationer som kan lösa miljömässiga, sociala och ekonomiska samhällsutmaningar i enlighet med målsättningarna i Agenda 2030 och EU:s gröna giv.</i></p>	<p><i>Små och medelstora företag bidrar till utveckling, kommersialisering och användning av hållbara produkt-, process- och tjänsteinnovationer och deltar i globala värdekedjor.</i></p>

PO 1.1 Förbättra forsknings- och innovationskapacitet och användningen av avancerad teknik

Intervention

21 Tekniköverföring och samarbete mellan företag, forsknings-centrum och sektorn för högre utbildning

Utveckling av stödstrukturer:

-Förstudier

-Insatser som stärker befintliga- och utvecklar nya företagskluster med internationell potential, i samverkan med större företag

-Insatser som stärker de regionala innovationssystemens samt aktörerna i dessas förmåga att bidra till företagens forskning, innovation, produkt-, affärs- och tjänsteutveckling, samt jämställdhets- mångfalds- och miljöarbete.

-Insatser som stärker samverkan med innovationsmiljöer i andra regioner i Sverige och internationellt för att samla forsknings- och innovationsresurser och möjliggöra plats för smf i globala värdekedjor, t ex genom medverkan i EU:s innovations- och samverkansplattformar, nätverk och projekt.

Effekter kort sikt

Organisationer i innovations-stödsystemen har ökat sin förmåga att bistå små och medelstora företag med forskning och innovation inom Norra Mellansveriges smarta specialiseringar. Deras tjänster når ut till smf i hela Norra Mellansverige. Potentialen för utveckling av världsledande hållbara innovationer har stärkts genom ökad interregional och internationell samverkan, vilket lett till ökad omvärldsbevakning, kompletterande kunskaper och skapat en så kallad "kritisk massa".

Effekter medellång sikt

Norra Mellansverige har ett väl fungerande innovationsstöds-system med tjänster som efterfrågas och används av de små och medel-stora företagen. Utveckling av världsledande innovationer har ökat.

PO 1.1 Förbättra forsknings- och innovationskapacitet och användningen av avancerad teknik

Intervention	Effekter kort sikt	Effekter medellång sikt
<p>003 Investeringar i fasta tillgångar i offentliga forsknings-centrum och högre utbildning direkt kopplat till Forskning och Innovation</p> <p><i>Uppbyggnad av miljöer/infrastruktur</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Förstudier -Investeringar i innovations-, test-, och demonstrationsanläggningar för att utveckla befintliga och skapa nya nationellt och internationellt attraktiva FoU-miljöer. Gärna NMS-gemensamma investeringar kopplat till smart specialisering. -Insatser som tillgängliggör forsknings- och innovationsinfrastrukturer för små och medelstora företag genom samverkan och utbyte med andra regioner i Sverige och i EU -Möjliggöra regionöverskridande investeringar i forskningsinfrastruktur i kombination med instrumentet Interregionala innovationsinvesteringar. (till exempel via Vanguardinitiativet)	<p><i>Forsknings- och innovationsmiljöer har skapats och vidareutvecklats inom Norra Mellansveriges smarta specialiseringar, där små och medelstora företag kan testa idéer som kan utvecklas till hållbara innovationer, i samverkan med större företag, universitet, högskolor och forskningsinstitut inom Norra Mellansverige, mellan andra regioner i Sverige och internationellt .</i></p>	<p><i>Uppbyggda innovations- test- och demonstrations- anläggningar används av små och medelstora företag och har bidragit till ökad leverans av hållbara innovativa varor och tjänster både på den inhemska och globala marknaden.</i></p>

PO1:2 Säkra nyttan av digitaliseringen för invånare, företag och myndigheter

Interventioner	Effekter kort sikt	Effekter medellång sikt
<p>010 Digitalisering av små och mellanstora företag</p> <p>Insatser i denna resultatkedja ska bidra till att utveckla nya affärsmodeller som kan generera hållbara tjänster och systemleveranser. Ex. digitala lösningar som möter samhällsutmaningar av miljömässig och social karaktär och/eller energikrävande industri, utsläpp från tunga transporter eller behov kopplat till en åldrande befolkning. Med utgångspunkt från Norra Mellansveriges smarta specialiseringar samt de specifika behov av omställning som samerna uttrycker utifrån klimatförändringarnas påverkan av förutsättningarna för rennäringen i området.</p> <p>Exempel på insatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förstudier. • Insatser som ökar användandet av digitala tjänster internt i företagen, till exempel i affärssystem, kundhanteringssystem, marknadsföring, integration, vid anställning av personal, automatisering av processer • Insatser som främjar utveckling och användning av ny teknik för hållbar rennäring, såsom GPS-sändare och drönare. • Insatser som leder till utveckling av digitala varor och tjänster för en inhemsk och global marknad. • Insatser som underlättar anpassning till teknikutvecklingen som robotisering och nya materialtekniker.	<p>Företag som får stöd för digitalisering, anpassning till och utveckling av ny teknik får en större förmåga och kapacitet till att utveckla nya affärsmodeller för hållbara tjänster och samhällslösningar som bidrar till hållbar tillväxt.</p>	<p>Genom insatser via ERUF har den digitala mognaden stärkts i näringslivet och i de företags- och innovationsfrämjande systemen. Nya affärsmodeller har vuxit fram som genererar hållbara tjänster i linje med regionens smarta specialiseringsarbete. Organisationer i stödsystemen utvecklar och levererar tjänster som leder till effektivisering av verksamheter och kommer till nytta för invånare i regionen.</p>

PO1:2 Säkra nyttan av digitaliseringen för invånare, företag och myndigheter

Interventioner	Effekter kort sikt	Effekter medellång sikt
<p>Utveckling av stödstrukturer 012 IT-tjänster och tillämpningar för digitala färdigheter och integration</p> <p>Genom att offentliga organisationer använder ny teknik och erbjuder den via exempelvis demonstrationsmiljöer så stärks färdigheterna för invånare i tätort på landsbygd att nyttja digitaliseringens möjligheter. Integration av digital teknik i affärs- och offentlig verksamhet måste beakta jämställdhets- och mångfaldsperspektiven.</p> <p>Exempel på insatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förstudier. • Insatser som stärker IT-kapaciteten hos offentliga aktörer i de innovations- och företagsstödande systemen i Norra Mellansverige. • Insatser som kopplar ihop offentliga aktörer med expertis inom digitalisering för att skapa öppna innovationsplattformar. • Insatser som stärker samverkan inom klusterorganisationer och nätverksorganisationer • Insatser som stärker samverkan mellan aktörer i stödsystemet och kunskapsleverantörer • Insatser för att stödja små och medelstora företag med utveckling av utmaningsdrivna digitala tjänsteinnovationer • Insatser för att koppla ihop aktörer i främjar - och innovationsstödsystemet med expertis inom digitalisering för att skapa öppna innovationsplattformar.	<p><i>Stärkt kapacitet och förmåga hos organisationerna i de innovations- och företagsfrämjande systemen i Norra Mellansverige kring implementering och utveckling av nya IT tjänster till nytta för invånare, företag och myndigheter och för en hållbar utveckling i alla delar av Norra Mellansverige.</i></p> <p><i>Norra Mellansverige har skapat möjligheten och utvecklat förmågan att bilda en s k EDIH, en Europeisk Digital Innovationshub till nytta för innovationsklustren inom smart specialisering.</i></p>	<p>Genom insatser via ERUF har den digitala mognaden stärkts i näringslivet och i de företags- och innovationsfrämjande systemen. Nya affärsmodeller har vuxit fram som genererar hållbara tjänster i linje med regionens smarta specialiseringsarbete. Organisationer i stödsystemen utvecklar och levererar tjänster som leder till effektivisering av verksamheter och kommer till nytta för invånare i regionen.</p>

PO1:2 Säkra nyttan av digitaliseringen för invånare, företag och myndigheter

Interventioner	Effekter kort sikt	Effekter medellång sikt
<p>Uppbyggnad av miljöer/infrastruktur 012 IT-tjänster och tillämpningar för digitala färdigheter och digital integration Insatser i denna resultatkedja ska bidra till att skapa och utveckla testmiljöer och innovationsplattformar. Initiativ av den karaktären bidrar till möjligheter att testa nya affärsmodeller och innovationer. Innovationsplattformar kan lösa komplexa samhällsproblem bland annat i quadruple-helix-samverkan. Nya lösningar och innovationer kan uppstå i samverkan med och i gränssnitten mellan olika aktörer. Norra Mellansverige har ambitioner att skapa en EDIH (Europeiskt digital innovationshub) där regionalfonden kan vara en lämplig medfinansier.</p> <p>Exempel på insatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Förstudier. • Investeringar i testmiljöer/innovationsplattformar kopplat ambitionen att utveckla innovationsplattformar.	<p><i>Stärkt kapacitet och förmåga hos organisationerna i de innovations- och företagsfrämjande systemen i Norra Mellansverige kring implementering och utveckling av nya IT tjänster till nytta för invånare, företag och myndigheter och för en hållbar utveckling i alla delar av Norra Mellansverige.</i></p> <p><i>Norra Mellansverige har skapat möjligheten och utvecklat förmågan att bilda en s k EDIH, en Europeisk Digital Innovationshub till nytta för innovationsklustren inom smart specialisering.</i></p>	<p>Genom insatser via ERUF har den digitala mognaden stärkts i näringslivet och i de företags- och innovationsfrämjande systemen. Nya affärsmodeller har vuxit fram som genererar hållbara tjänster i linje med regionens smarta specialiseringsarbete. Organisationer i stödsystemen utvecklar och levererar tjänster som leder till effektivisering av verksamheter och kommer till nytta för invånare i regionen.</p>

PO 1.3 Förbättra de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft

Intervention	Effekter kort sikt	Effekter medellång sikt
<p>015 Affärsutveckling och internationalisering för små och medelstora företag</p> <p><i>Direkta insatser för små och medelstora företag:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -Förstudier -Insatser som främjar entreprenörskap och företagande inom framtids-branscher kopplat till Norra Mellansveriges prioriteringar inom Smart specialisering -Insatser för ökad jämställdhet, mångfald och branschbredd i Norra Mellansveriges näringsliv. -Insatser som bidrar till en utveckling av nya cirkulära affärsmodeller och att kommersialisera hållbara innovationer. -Insatser för ökad kännedom om och användning av finansiella instrument och företagsstöd som stöd för utvecklingen av hållbara tillväxtorienterade företag. -Insatser för exportmognad och närvaro i globala värdekedjor - Insatser som skapar förutsättningar att attrahera inhemska och internationella investeringar.	<p><i>En ökad närvaro i globala värdekedjor av företag som nått exportmognad. Ett utvecklat entreprenörskap och en ökad tillgång på kapital. Insatser har bidragit till att jämställdhet och mångfald i näringslivet ökat samt till en ökad branschbredd och nya affärsmodeller som bidrar till att lösa samhällsutmaningar</i></p>	<p><i>Små och medelstora företag som utvecklar hållbara varu-, tjänste- och processinnovationer.</i></p>

PO 1.3 Förbättra de små och medelstora företagens tillväxt och konkurrenskraft

Intervention	Effekter kort sikt	Effekter medellång sikt
<p data-bbox="132 288 1472 374">017 Avancerade stödtjänster för små och medelstora företag och grupper av sådana företag</p> <p data-bbox="132 436 621 474"><i>Utveckling av stödstrukturer</i></p> <ul data-bbox="132 531 1533 1359" style="list-style-type: none"> - Förstudier - Insatser som stärker de företags- och innovationsfrämjande rådgivningssystemen att utveckla tjänster som fångar upp idéer och innovationer samt stimulerar till entreprenörskap och utveckling av hållbara tillväxtföretag som kan bidra till näringslivets omställning, tex genom nya cirkulära affärsmodeller. - Insatser som främjar diversifiering i näringslivet och korsbefruktning mellan branscher på nya sätt. - Insatser som ökar små och medelstora företags exportmognad och som underlättar för företag i samverkan att erbjuda hållbara "paketlösningar" på en global marknad. - Insatser som utvecklar stödstrukturer för befintliga kluster och nätverk och skapar nya samarbeten mellan företag regionalt, interregionalt och internationellt kopplat till Norra Mellansveriges strategier för smart specialisering. - Insatser som bidrar till små och medelstora företags utveckling av hållbara varor och tjänster i linje med Norra Mellansveriges strategi för industriell omvandling.	<p data-bbox="1567 302 1949 959"><i>Genom utveckling av metoder, produkter och tjänster har stödsystemet ökat sin kapacitet att ge stöd och rusta start-up bolag och befintliga företag så att företagen i sin tur kan erbjuda hållbara lösningar, produkter och tjänster på marknaden och som därmed bidrar till att öka takten i näringslivets omställning.</i></p>	<p data-bbox="1987 302 2453 602"><i>NMS företags- och innovations-främjande system erbjuder avancerade stödtjänster som används av smf och leder till att nya hållbara varor, tjänster och processer utvecklas.</i></p>

PO 1.4 Utveckla färdigheter för smart specialisering, strukturomvandling och entreprenörskap

Intervention	Effekter kort sikt	Effekter medellång sikt
<p>Utveckling av stödstrukturer 016 Utveckling av färdigheter för smart specialisering, strukturomvandling och entreprenörskap.</p> <p>I Norra Mellansverige behöver kartläggningar av kompetensbehov, utbildningsutbudet och matchningen mellan utbud och efterfrågan göras kopplat till smart specialisering och strukturomvandling. En kunskapshöjning om metoden för smart specialisering behövs för aktörer i innovationsstödssystemet och ett ökat deltagande av aktörerna i den entreprenöriella upptäckarprocessen (EDP) är nödvändigt i syfte att ständigt utveckla och utvärdera regionens styrkeområden.</p> <p>Exempel på insatser:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Förstudier. - Kartläggning av Norra Mellansveriges kompetensbehov kopplat till prioriterade styrkeområden i de regionala smarta specialiseringsstrategierna samt till strukturomvandling och entreprenörskap. - System för validering av kompetens kopplat till behoven inom regionens styrkeområden. - Utbildningsinsatser för innovationsstödande aktörer med metoden för smart specialisering samt utveckling av strukturer för involvering av dessa i den entreprenöriella upptäckarprocessen. - Utbildningsinsatser för kluster- och branschorganisationer kopplat till regionernas prioriterade områden inom smart specialisering. - Utveckling av en NMS-administrativ och stödjande smart specialiseringsplattform för omställning.	<p>Ökade och förbättrade färdigheter inom smart specialisering och industriell omvandling i Norra Mellansverige samt ökad kapacitet att ställa om och transformera idéer till innovationer som bidrar till ett hållbart och konkurrenskraftigt näringsliv.</p>	<p>Investeringar via ERUF har lett till en förbättrad förmåga hos det kompetensförsörjande systemet att förse små och medelstora företag inom prioriterade styrkeområden inom smartspecialisering och industriell omvandling med efterfrågad kompetens. Kunskapshöjningen om smart specialisering och involveringen av aktörerna i de innovationsfrämjande stödssystemen i den entreprenöriella upptäckarprocessen ska ha bidragit till en stärkt förmåga för strategiskt innovationsfrämjande arbete. På längre sikt har Norra Mellansverige uppnått en höjd innovationsförmåga i hela regionen som bidrar till utveckling och transformering av idéer för ett hållbart och konkurrenskraftigt näringsliv.</p>

Resultat och uppföljning

Avslutning – processen framåt

Processen framåt

- Programförslaget behandlas politiskt i de tre regionerna.
- Deadline 10 november. Politiska beslut 25/11, 2/12, 9/12
- Publiceras på regionwebbarna. (.../eruf)
- Återstår arbete med indikatorer, metoddokument m.m.
- Förslaget ska lämnas till Regeringen senast den 31 december 2020.
- Därefter ska förslaget godkännas av Regeringen, som sedan överlämnar programmet till EU-kommissionen för fastställande.
- Klart program under våren 2021(?)

Tidplan ERUF programskrivning

10 jun	Dialogmöte NMS
Juni-aug	Skrivarbete och fortsatt dialog med temagrupper
Sep	Möten med kommunerna (politiker) Värmland 28/8, Gävleborg 4/9, Dalarna 30/9
9 sep	Dialogmöte NMS
Sep	Skrivarbete och fortsatt dialog med temagrupper
18 sep	Utkast 2.0 klart (inlämning till Tillväxtverket)
8 okt	Dialogmöte NMS (1 okt utkast 2.1)
Okt-nov	Skrivarbete och fortsatt dialog med temagrupper
4 nov	Dialogmöte NMS (28 okt utkast 3.0)
10 nov	Färdigt förslag klart
Nov/dec	Politiskt beslut i respektive region Dalarna 25/11, Värmland 2/12, Gävleborg 9/12
31 dec	Förslag lämnas till regeringen

Kontaktuppgifter & hemsidor

Koordinator Norra Mellansverige

Ann-Christin Gagge
Region Gävleborg
ann-christin.gagge@regiongavleborg.se
073-274 27 88

Skrivargrupp

Åsa Ängsback
Region Dalarna
asa.angsback@regiondalarna.se
070-622 63 66

Helen Vogelmann
Region Värmland
helen.vogelmann@regionvarmland.se
072-121 72 67

Lina Andersson
Region Gävleborg
lina.e.andersson@regiongavleborg.se
076-125 73 03

Thomas Högman
Region Gävleborg
thomas.hogman@regiongavleborg.se
073-0793270

Åsa Axelson
Region Gävleborg
asa.axelson@regiongavleborg.se
070-2117851

www.regiongavleborg.se/eruf
www.regiondalarna.se/eruf
www.regionvarmland.se/eruf

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska regionala
utvecklingsfonden